

Velfærdsministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Att. Lars Nielsen

Sendt til: e-almenbolig@sm.dk

22. januar 2008

Datatilsynet
Borgergade 28, 5.
1300 København K

CVR-nr. 11-88-37-29

Telefon 3319 3200
Fax 3319 3218

E-post
dt@datatilsynet.dk
www.datatilsynet.dk

J.nr. 2008-112-0079
Sagsbehandler
Maria Joost
Direkte 3319 3235

Vedrørende høring over forslag til lov om ændring af lov om almene boliger mv.

Ved e-post af 11. januar 2008 har Velfærdsministeriet fremsendt ovenstående høring til Datatilsynet med henblik på tilsynets eventuelle bemærkninger.

Der er i øvrigt indhentet supplerende oplysninger telefonisk.

Datatilsynet skal herefter udtale følgende:

1. Formålet med forslaget er at skabe hjemmel for kommunalbestyrelsen til at indhente alle de oplysninger både af økonomisk og personlig karakter fra andre myndigheder m.fl., som er nødvendige for at behandle sager om anvisninger af boligsøgende til ledige almene boliger mv., dels at sikre at eIndkomstregistret anvendes i disse sager. I flere af de nævnte sager er oplysninger om de boligsøgendes indkomst et afgørende element i sagens behandling.

De oplysninger, der vil kunne indhentes om boligsøgende, er ifølge forslaget oplysninger om ansøgerens/husstandens indkomst fra kommunens sagsbehandling.

I nogle af sagerne er der endvidere behov for at indhente oplysninger af mere fortrolig karakter. Dette gælder f.eks. sager om anvisning til ældreboliger, herunder plejeboliger, hvor kommunalbestyrelsen foretager en samlet vurdering af den boligsøgendes behov for en bolig af den pågældende karakter. I disse sager kan således indgå oplysninger om ansøgerens sociale forhold, helbredsforhold mv.

Offentlige myndigheders behandling

Det fremgår af forslaget til § 178a, stk. 2, at oplysninger af følsom karakter – herunder oplysninger fra sygehuse, læger, psykologer mv. – alene vil kunne indhentes på baggrund af et samtykke fra den registrerede.

Med forslaget § 178, stk. 3, sikres endvidere hjemmel til i lov om almene boliger mv. at indhente oplysninger fra alle relevante parter i de nævnte sager, herunder til – uden forudgående samtykke – at indhente oplysninger om økonomiske forhold om den boligsøgende og andre medlemmer af husstanden.

Forslaget medvirker til at realisere indkomstregistrets potentialer, jf. lov om et indkomstregister.

For så vidt angår offentlige myndigheders behandling af almindelige ikke-følsomme oplysninger følger det af persondatalovens¹ § 6, stk. 1, nr. 6, at behandling kan finde sted, hvis den er nødvendig af hensyn til udførelsen af en opgave, der henhører under offentlig myndighedsudøvelse, som den dataansvarlige eller den tredjemand, til hvem oplysningerne videregives, har fået pålagt.

Følsomme oplysninger efter § 7 må som udgangspunkt ikke behandles. Dette gælder dog bl.a. ikke, hvor den registrerede har givet sit udtrykkelige samtykke, jf. § 7, stk. 2, nr. 1, eller hvis behandlingen er nødvendig for, at et retskrav kan fastlægges, gøres gældende eller forsvares, jf. § 7, stk. 2, nr. 4. Bestemmelsen finder ifølge lovens forarbejder eksempelvis anvendelse på offentlige myndigheders behandling af oplysninger som led i myndighedsudøvelse.

Oplysninger om straffbare forhold, væsentlige sociale problemer og andre rent private forhold må behandles af den offentlige forvaltning i det omfang, det er nødvendigt for varetagelsen af myndighedens opgaver, jf. § 8, stk. 1.

Spørgsmålet om videregivelse af oplysninger er særskilt reguleret i bestemmelsens stk. 2. Der gælder endvidere en særregel for videregivelse for forvaltningsmyndigheder, der udfører opgaver inden for det sociale område, i lovens § 8, stk. 3.

Persondataloven regulerer ikke spørgsmålet om indhentelse af oplysninger i ansøgningssager, jf. forvaltningslovens² § 29. Reglen i forvaltningsloven udgør således en særregel i forhold til ansøgningssager og fortrænger persondataloven i denne type sager.

Det fremgår ikke klart, hvorvidt bestemmelsens anvendelsesområde alene er ansøgningssager, jf. forvaltningslovens § 29, eller om bestemmelsen også vil have et anvendelsesområde herudover. Under henvisning til det ovenfor anførte om persondatalovens forhold til forvaltningslovens § 29 vil Datatilsynet finde det hensigtsmæssigt, om bestemmelsens anvendelsesområde blev præciseret.

De oplysninger, der vil kunne indhentes om den der ansøger om eller får hjælp og dennes ægtefælle, samlever og andre husstandsmedlemmer, er ifølge bestemmelsen "økonomiske oplysninger". Det står på det foreliggende grundlag ikke Datatilsynet klart, om der heri ligger, at der alene indhentes almindelige ikke-følsomme oplysninger omfattet af persondatalovens § 6, eller om der også kan blive tale om indhentelse af følsomme oplysninger omfattet af persondatalovens §§ 7 eller 8.

¹ Lov nr. 429 af 31. maj 2000 om behandling af personoplysninger med senere ændringer.

² Lov nr. 571 af 19. december 1985.

Hvis der f.eks. indhentes oplysninger om, at en person modtager førtidspension, indhentes der efter Datatilsynets opfattelse følsomme oplysninger om væsentlige sociale problemer og dermed oplysninger omfattet af § 8. Datatilsynet har herved lagt vægt på, at tilkendelse af førtidspension er betinget af en varigt nedsat erhvervsevne på grund af fysisk eller psykisk invaliditet eller sociale forhold. I sager om førtidspension kan der således indgå oplysninger omfattet af både §§ 7 og 8.

Hvis forslaget vil indebære indhentelse af – og dermed tilsvarende videregivelse af – følsomme oplysninger skal Datatilsynet anbefale, at forholdet til persondatalovens § 8, stk. 3, beskrives i lovforslaget. Såfremt bestemmelsen i § 178a, stk. 3, skal respektere persondataloven, vil der efter Datatilsynets opfattelse som udgangspunkt ikke kunne indhentes – og dermed videregives følsomme oplysninger omfattet af persondatalovens §§ 7 og 8 fra forvaltningsmyndigheder, der udfører opgaver indenfor det sociale område, uden samtykke.

2. Ifølge forslagets § 178a, stk. 1, kan oplysningerne indhentes fra andre myndigheder m.fl. til brug for behandlingen af en sag om anvisning af en bolig eller sager om godkendelse af udlejning af en bolig i henhold til lov om almene boliger, tidligere ældreboliglov, tidligere boligbyggerilove, tidligere kollegiestøttelove og tidligere byggestøttelove.

Oplysningerne kan endvidere samkøres og sammenstilles med data fra myndighedens egne, andre myndigheders og arbejdsløshedskassers IT-systemer, når dette er nødvendigt for at kontrollere, om betingelserne for at yde hjælp er opfyldt, herunder med henblik på efterfølgende kontrol.

I tilknytning hertil kan Datatilsynet oplyse følgende:

Af forarbejderne til persondataloven fremgår det, at samkøring er en fælles betegnelse for forskellige tekniske løsninger, som vedrører sammenkobling af oplysninger, som kommer fra forskellige registersystemer. Under samkøring hører således maskinelle overførsler, hvorved et register tilføres oplysninger fra et andet register, således at det modtagne register udvides med disse oplysningstyper. Til begrebet samkøring henregnes endvidere maskinelle sammenstillinger af oplysninger fra forskellige registre, hvorved der dannes et nyt ”uddata-produkt” f.eks. et nyt register.

Datatilsynet forudsætter i sin praksis, at myndigheder i forbindelse med sammenstilling og samkøring i kontroløjemed bl.a. har et klart og utvetydigt retsgrundlag at arbejde på, og at de personer, der berøres af kontrolordningen, skal have forudgående information om kontrolordningen, jf. persondatalovens § 5, stk. 1.

Mulighederne for at foretage sammenstilling og samkøring i kontroløjemed svarer således til den praksis, som var gældende før persondatalovens ikrafttræden, og som er kommet til udtryk ved en tilkendegivelse fra flertallet i Retsudvalget.

I betænkning over lovforslag L nr. 50 af 16. januar 1991 har et flertal i Retsudvalget tilkendegivet, at offentlige myndigheder efter flertallets opfattelse ikke bør iværksætte samkøring af registre, som indeholder oplysninger om enkeltpersoners rent private forhold, når registrene er oparbejdet med henblik på at varetage forskellige opgaver. Samkøring af sådanne registre skulle dog kunne komme på tale, hvis samkøringen bl.a. må antages at være nødvendig for at varetage *væsentlige* hensyn til offentlige eller private interesser for at sikre de personer, som optages i registeret, en forsvarlig behandling eller for at sikre en smidig sagsbehandling.

Herudover forudsatte et flertal i Retsudvalget, at myndighederne i forbindelse med samkøring i kontroløjemed har et *klart og utvetydigt* retsgrundlag at arbejde på, og at myndighederne kun lader kontrolordningen tage sigte på fremtidige forhold, medmindre særlige forhold gør sig gældende.

Flertallet lagde desuden vægt på, at de borgere, som berøres af kontrolordningen, i almindelighed gøres opmærksom på myndighedernes adgang til at foretage samkøring i kontroløjemed, inden kontrollen iværksættes, og at samkøring så vidt muligt kun finder sted, hvis personer, der omfattes af kontrollen, har fået meddelelse om kontrollen, forinden de afgiver oplysninger til myndigheden.

Endelig gav flertallet udtryk for, at forudgående kontrol, det vil sige den kontrol, som myndighederne iværksætter, før der træffes afgørelse i en sag, så vidt muligt bør anvendes frem for kontrol, der først iværksættes, efter at afgørelsen er truffet.

3. Datatilsynet forudsætter i øvrigt, at persondataloven vil blive iagttaget i forbindelse med de behandlinger af personoplysninger, der vil ske som følge af forslaget.

Datatilsynet skal pege på, at persondatalovens behandlingsregler sætter grænser for, i hvilket omfang de indhentede oplysninger kan videregives. Persondatalovens krav om datasikkerhed, jf. kapitel 11, stiller krav til de dataansvarlige myndigheders beskyttelse af oplysningerne.

Herudover skal de dataansvarlige myndigheder iagttage reglerne om de registrerede personers rettigheder. Der vil herunder som hovedregel skulle gives information til de personer, der indhentes oplysninger om, jf. persondatalovens § 29 om oplysningspligt.

4. Det skal for god ordens skyld understreges, at Datatilsynet forudsætter, at tilsynets høringssvar medsendes til det relevante folketingsudvalg.

Det bemærkes desuden for god ordens skyld, at det følger af persondatalovens § 57, at der ved udarbejdelse af bekendtgørelser, cirkulærer eller lignende generelle retsforskrifter, der har betydning for beskyttelse af privatlivet i for-

bindelse med behandling af personoplysninger, skal indhentes en udtalelse fra Datatilsynet.

Kopi af dette brev sendes til Justitsministeriets Lovafdeling til orientering.

Med venlig hilsen

Annette Haupt
Chefkonsulent